

trong những năm sau (*do tiếp tục rà soát các thôn đủ điều kiện*) đến năm 2017 có 366 người; thực hiện Quyết định số 12/2018/QĐ-TTg ngày 06/3/2018 của Thủ tướng Chính phủ, trên địa bàn tỉnh đã bầu chọn 369 người có uy tín; từ năm 2020 đến nay, thực hiện Nghị quyết số 15/NQ-HĐND ngày 10/7/2019 của Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Ngãi về sắp xếp, sáp nhập, đổi tên thôn, tổ dân phố trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, số lượng người có uy tín giảm còn 306 người.

Hàng năm, tỉnh sớm bố trí kinh phí đảm bảo hoạt động trong năm, thực hiện chế độ chính sách đối với người có uy tín được thường xuyên, kịp thời, đủ các nội dung, đúng định mức quy định; đặc biệt, Ban Dân tộc luôn quan tâm, phối hợp UBND huyện trong công tác cung cấp thông tin; UBND các huyện luôn nhắc nhở chính quyền cơ sở tạo điều kiện cho người có uy tín phát huy vai trò của họ trong tuyên truyền, vận động người dân trong thôn thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đã đạt được kết quả đáng ghi nhận

II. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH ĐỐI VỚI NGƯỜI CÓ UY TÍN TRONG ĐỒNG BÀO DTTS

1. Công tác chỉ đạo, hướng dẫn thực hiện chính sách

a) Công tác phổ biến, quán triệt, triển khai các Quyết định của Thủ tướng Chính phủ và các văn bản hướng dẫn của cơ quan Trung ương về chính sách đối với người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số:

Thực hiện các Quyết định của Thủ tướng Chính phủ về chính sách đối với người có uy tín và các văn bản hướng dẫn của Ủy ban Dân tộc các Bộ, ngành liên quan, UBND tỉnh đã chỉ đạo các sở ngành và UBND các huyện tổ chức quán triệt, tuyên truyền đến nhân dân vùng đồng bào DTTS và miền núi về mục đích, ý nghĩa và nội dung của chính sách đối với người có uy tín cũng như các điều kiện, tiêu chuẩn để được bầu chọn là người có uy tín theo quy định.

Thông qua các lớp phổ biến, tuyên truyền, người đứng lớp đã cung cấp thông tin cần thiết để người có uy tín nắm bắt để thực hiện tốt vai trò, nhiệm vụ của mình.

b) Ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn, kế hoạch thực hiện.

Để triển khai thực hiện chính sách đối với người có uy tín trong đồng bào DTTS, UBND tỉnh đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo, ban hành kế hoạch để triển khai thực hiện, cụ thể:

- Trong giai đoạn 2012-2017, hàng năm UBND tỉnh đều phê duyệt danh sách người có uy tín trong đồng bào DTTS và Kế hoạch tổ chức thực hiện chính sách đối với người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh; Quyết định số 240/QĐ-UBND ngày 05/8/2015 về Ban hành Quy định vị trí, vai trò, nhiệm vụ của người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi.

- Thực hiện Quyết định số 12/2018/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ; Ban Dân tộc tham mưu Chủ tịch UBND tỉnh ban hành Quyết định số 735/QĐ-

UBND ngày 14/5/2018 về việc phê duyệt Danh sách người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, giai đoạn 2018-2022, Quyết định số 808/QĐ-UBND ngày 24/5/2018 của Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Ngãi về Ban hành Kế hoạch thực hiện chính sách đối với người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, giai đoạn 2018 – 2022, tại Kế hoạch này, người có uy tín được cấp đài radio và hàng năm Chủ tịch UBND tỉnh ban hành các quyết định công nhận người có uy tín bổ sung thay thế, quyết định đưa ra khỏi danh sách người có uy tín; đặt biệt, năm 2020, Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Ngãi ban hành quyết định phê duyệt lại toàn bộ danh sách người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, giai đoạn 2020-2022 (do sáp nhập thôn).

c) Bố trí kinh phí, nguồn lực thực hiện chính sách.

Trong giai đoạn 2011 - 2021, UBND tỉnh đã phân bổ 29.106,8 triệu đồng cho các cơ quan, đơn vị để thực hiện chính sách đối với người có uy tín. Kết quả thực hiện là 21.007 triệu đồng; đạt 72,2% kế hoạch vốn giao.

d) Công tác kiểm tra, giám sát, đôn đốc, sơ kết, đánh giá thực hiện chính sách đối với người có uy tín.

Ban Dân tộc tỉnh là cơ quan chủ trì, hướng dẫn, kiểm tra việc triển khai thực hiện chính sách tại địa phương. Định kỳ báo cáo kết quả thực hiện cho UBND tỉnh và UBND. Trong năm 2020, UBND tỉnh đã tổ chức Hội nghị sơ kết 03 năm thực hiện chính sách đối với người có uy tín và biểu dương, khen thưởng cho những người có uy tín có thành tích tiêu biểu, xuất sắc. Đặc biệt, luôn yêu cầu các địa phương (nhất là UBND xã) quan tâm, nắm bắt tình hình, hoàn cảnh gia đình của người có uy tín, nếu có khó khăn, ốm đau kịp thời thông tin cho các cấp có thẩm quyền để tổ chức đến thăm hỏi, động viên, hỗ trợ.

Qua 10 năm thực hiện chính sách đối với người có uy tín, tỉnh Quảng Ngãi đã tổ chức thực hiện kịp thời, đầy đủ chế độ, đúng định mức; người có uy tín cũng đã phát huy tốt vai trò của mình.

2. Thực trạng công tác cung cấp thông tin cho người có uy tín

- Về phổ biến, cung cấp thông tin; tập huấn, bồi dưỡng:

Tổ chức 150 hội nghị cung cấp thông tin cho 8.074 lượt người có uy tín tham gia. Nội dung cung cấp thông tin là các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tình hình, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh trật tự và kết quả thực hiện các chương trình, dự án, chính sách dân tộc đang thực hiện ở địa phương; tuyên truyền về cuộc vận động học tập và làm theo đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh cho người có uy tín.

- Tổ chức 132 lớp tập huấn, bồi dưỡng kiến thức cho 7.389 lượt người có uy tín. Nội dung tập huấn về kiến thức pháp luật, quốc phòng, an ninh, chính sách dân tộc và kỹ năng hòa giải, tuyên truyền, vận động quần chúng cho người có uy tín.

- Tổ chức 58 chuyên tham quan, học tập kinh nghiệm với 2.576 lượt người có uy tín tham gia. Trong đó: tổ chức 49 chuyên tham quan, học tập kinh nghiệm

trong tỉnh, có 2.278 lượt người có uy tín tham gia; tổ chức 9 đợt tham quan, học tập kinh nghiệm ngoài tỉnh, có 298 lượt người có uy tín tham gia.

- Về cấp báo Dân tộc và Phát triển, báo Quảng Ngãi, đài radio:

Hàng năm, Ban Dân tộc phối hợp với Bureau điện tỉnh tổ chức cấp báo cho người có uy tín theo đúng quy định. Trong kỳ báo cáo, đã thực hiện cấp 751.232 tờ báo Quảng Ngãi và 264.485 tờ báo Dân tộc và Phát triển cho 3.445 lượt người có uy tín; từ năm 2018, người có uy tín giai đoạn 2018 - 2021 được cấp đài radio với số lượng 02 cái/người (cấp vào năm 2018 và năm 2021); đối với những người có uy tín được thay thế bổ sung thì năm nào được thay thế bổ sung sẽ được cấp đài radio trong năm đó; việc cấp đài radio rất được người có uy tín đồng tình, phấn khởi.

Công tác cung cấp thông tin cho người có uy tín được thực hiện đầy đủ; thông qua các lớp phổ biến, cung cấp thông tin; tập huấn, bồi dưỡng, người có uy tín nắm bắt thông tin về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước; bên cạnh đó, người có uy tín được đi tham quan, học tập kinh nghiệm, được cấp báo Dân tộc và Phát triển, báo Quảng Ngãi, đài radio... nhờ đó, người có uy tín đủ kiến thức để phát huy vai trò của mình trong tuyên truyền, vận động người dân; trong công tác hòa giải và gợi ý người dân phát triển kinh tế đã đem lại hiệu quả nhất định.

3. Công tác phát huy vai trò của người có uy tín trong tuyên truyền, vận động thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước ở vùng đồng bào DTTS

Công tác phát huy vai trò của người có uy tín trong thời gian qua chủ yếu thực hiện thông qua các hội nghị, các lớp phổ biến, cung cấp thông tin; tập huấn, bồi dưỡng; ngoài ra, Ban Dân tộc phối hợp UBND huyện và UBND dân xã tổ chức thăm hỏi, động viên người có uy tín ốm đau, gặp khó khăn, gia đình có người thân qua đời..., qua đó phát huy vai trò của người có uy tín; nhìn chung cả hệ thống chính trị các cấp đều tham gia phát huy vai trò của người có uy tín.

Người có uy tín đã thực hiện tốt vai trò của mình trong việc vận động cộng đồng thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, tham gia giữ gìn an ninh trật tự ở địa phương; bằng uy tín của mình, những người có uy tín đã tuyên truyền, vận động nhân dân trong thôn thực hiện tốt các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước; giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc, phát triển sản xuất kinh doanh, giảm nghèo bền vững; vận động bà con đồng bào dân tộc xóa bỏ tập tục mê tín dị đoan, hủ tục lạc hậu, không theo đạo trái quy định, hiến đất tạo điều kiện thuận lợi cho công tác giải phóng mặt bằng xây dựng các công trình công cộng, đấu tranh phòng chống tội phạm và các tệ nạn xã hội, góp phần giữ gìn an ninh trật tự của địa phương.

Trong giữ gìn trật tự an toàn xã hội, người có uy tín đã cùng với chính quyền địa phương tuyên truyền vận động nhân dân tích cực tham gia thực hiện phong trào “Toàn dân bảo vệ An ninh Tổ quốc”; vận động đồng bào DTTS tham gia phòng, chống các tệ nạn xã hội. Nhiều người có uy tín đã cung cấp nhiều

thông tin có giá trị để lực lượng an ninh triển khai thực hiện công tác đảm bảo an ninh trật tự tại địa bàn thôn xóm...; tích cực tuyên truyền, nâng cao nhận thức về các tệ nạn xã hội, không tin, không nghe, không làm theo những kích động của kẻ xấu, không truyền đạo trái pháp luật, gây rối trật tự xã hội, nhất là các thủ đoạn tập hợp, lôi kéo đồng bào các DTTS tham gia các tổ chức phản động, người có uy tín cũng tích cực trong phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư.

Trong số người có uy tín của tỉnh hiện nay, có nhiều gương tiêu biểu điển hình trong phát triển kinh tế hộ gia đình, có thu nhập cao và là gương sáng cho cộng đồng người dân tại địa phương học hỏi, noi theo. Nhiều người có uy tín được đi học hỏi những cách làm ăn, phát triển kinh tế của các địa phương khác để phát triển sản xuất, biết cách áp dụng khoa học kỹ thuật trong sản xuất nông lâm nghiệp từ đó vận động đồng bào DTTS áp dụng trong sản xuất; hướng dẫn, hỗ trợ bà con tổ chức, quy hoạch lại sản xuất, cải tạo vườn tạp, đất trống để tăng diện tích sản xuất nông lâm nghiệp; người có uy tín cũng đã giúp đỡ nhiều hộ thoát nghèo thông qua việc hỗ trợ vốn, giống cây trồng, vật nuôi để giúp nhiều hộ thoát nghèo vươn lên làm giàu; người có uy tín luôn nêu cao vai trò “việc gì có lợi cho bà con thì hết sức làm, việc gì có hại cho bà con thì hết sức tránh”.

Trong bối cảnh hội nhập sâu rộng hiện nay, nguy cơ bị mai một, thậm chí là mất bản sắc văn hóa của đồng bào các dân tộc thiểu số đang hiện hữu hơn bao giờ hết. Văn hóa, phong tục và tập quán là linh hồn của người DTTS; đây cũng là đặc trưng quan trọng để xác định thành phần các dân tộc. Trước những nguy cơ đó, người có uy tín trong đồng bào DTTS của tỉnh đã ra sức tuyên truyền, vận động nhân dân gìn giữ, phát huy bản sắc văn hóa tốt đẹp của đồng bào như: Lễ hội công chiêng, mừng lúa mới, Tết cổ truyền của dân tộc..., nhiều người có uy tín đã sưu tầm và giữ gìn các sản phẩm văn hóa vật thể của đồng bào mình; các nghệ nhân là đồng bào các DTTS đã có những hoạt động truyền, dạy lại những điệu hát, múa và cách sử dụng những loại nhạc cụ dân tộc cho thế hệ trẻ. Để góp phần bảo tồn văn hóa các DTTS trên địa bàn tỉnh và được sự ủng hộ của các huyện miền núi.

Nhiều người có uy tín nguyên là Bí thư Chi bộ thôn, Trưởng thôn đã tiếp tục phát huy vai trò của mình trong công tác xây dựng Đảng, chính quyền và đội ngũ cán bộ công chức trong hệ thống chính trị ở thôn, xã nhằm phục vụ nhân dân ngày càng tốt hơn.

III. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Kết quả đạt được:

Trong giai đoạn 2011 - 2021, cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và đoàn thể các cấp đã quan tâm triển khai thực hiện chính sách người có uy tín theo các Quyết định của Thủ tướng Chính phủ. Ban Dân tộc tỉnh với vai trò là cơ quan thường trực trong thực hiện chính sách này đã luôn bám sát địa phương, cùng UBND các huyện thực hiện kịp thời, đầy đủ chế độ chính sách đối với người có uy tín theo quy định; nhất là việc tổ chức thăm hỏi, động viên tinh thần khi người

có uy tín, thân nhân người có uy tín ốm đau, qua đời hoặc gia đình gặp khó khăn trong cuộc sống do thiên tai; tổ chức cho người có uy tín đi tham quan, học tập kinh nghiệm ngoài tỉnh đảm bảo an toàn, thiết thực, hiệu quả.

Thông qua các lớp phổ biến, tuyên truyền; bồi dưỡng, tập huấn đã trang bị cho người có uy tín những kiến thức cơ bản về chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, về các chương trình, chính sách đã và đang thực hiện tại địa phương; qua các lớp học này và các chuyên tham quan, học tập kinh nghiệm trong và ngoài tỉnh, người có uy tín đã tiếp cận những mô hình phát triển kinh tế (*chăn nuôi, trồng trọt, dịch vụ du lịch...*) ở các địa phương khác về phổ biến lại cho bà con thôn xóm, định hướng phát triển sản xuất, xóa đói giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới.

Những người có uy tín là những cán bộ hưu trí, tiếng nói vẫn còn hiệu lực đối với chính quyền cơ sở đã góp phần xây dựng hệ thống chính trị cơ sở và khối đại đoàn kết dân tộc; những người có uy tín là già làng đã khuyên răn con cháu lo làm ăn, cố gắng học hành, không uống rượu bia, gây mất trật tự an ninh; giữ gìn đoàn kết ở thôn xóm, yêu thương giúp đỡ nhau lúc khó khăn hoạn nạn, giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc.

Người có uy tín đã tích cực cung cấp nhiều thông tin quan trọng, giúp cơ quan chức năng kịp thời phát hiện và ngăn chặn, đấu tranh có hiệu quả với các loại tội phạm gây rối trật tự xã hội. Người có uy tín còn tiên phong trên lĩnh vực phát triển kinh tế, xóa đói giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới... Nhiều người có uy tín thực sự là tấm gương tiêu biểu, là trung tâm đoàn kết và là cầu nối giữa Đảng, chính quyền với nhân dân, góp phần giữ vững an ninh, chính trị, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương.

2. Tồn tại, khó khăn, vướng mắc:

- Một số người có uy tín được cộng đồng bình chọn nhưng chưa phát huy hết vai trò của mình, chưa tích cực cùng với cấp ủy, chính quyền địa phương thực hiện công tác tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước; chưa tích cực tham gia các lớp tuyên truyền, bồi dưỡng kiến thức do UBND các huyện tổ chức. Hàng năm có đưa ra và thay thế với số lượng khá nhiều (650 người); nguyên nhân là do một số người có uy tín tuổi cao, ốm đau, sức khỏe không đảm bảo; một số người có uy tín qua đời và phân lớn người có uy tín là làm việc không hiệu quả.

- Một số người có uy tín có trình độ học vấn hạn chế, địa bàn hoạt động rộng, dân cư thưa thớt, đường sá đi lại còn khó khăn đã ảnh hưởng đến việc tiếp thu kiến thức, ảnh hưởng trong thực hiện nhiệm vụ của mình.

- Cấp xã là cấp trực tiếp phối hợp với người có uy tín trong các hoạt động, nắm bắt tình hình hoạt động của người có uy tín, nhưng nhiều nơi ít quan tâm hoạt động của người có uy tín nên ít khi báo cáo kết quả hoạt động của người có uy tín lên cấp trên.

IV. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

1. Theo quy định, cấp xã không được phân cấp để thực hiện hỗ trợ vật chất, động viên tinh thần người có uy tín; tuy nhiên, trong thực tế khi có người có uy tín gặp khó khăn, ốm đau hoặc qua đời, cả hệ thống chính trị cấp xã đều đến thăm hỏi, động viên và hỗ trợ (*từ nguồn ngân sách rất ít của xã*); để tạo động lực và trách nhiệm hơn trong việc theo dõi, báo cáo cấp trên, đề nghị UBND xem xét trình Thủ tướng Chính phủ bổ sung phân cấp cho cấp xã thực hiện một số chính sách đối với người có uy tín được quy định tại các điểm b, c, d khoản 2 Điều 5 của Quyết định số 12/2018/QĐ-TTg,

2. Hiện nay địa phương đang thực hiện 02 thủ tục hành chính: (1) đưa ra khỏi danh sách người có uy tín, (2) công nhận người có uy tín bổ sung, thay thế; quá trình triển khai thực hiện 02 thủ tục này được diễn ra cùng lúc, quy trình như nhau kể từ lúc bắt đầu là họp thôn đến khi sản phẩm được ban hành là 02 quyết định của Chủ tịch UBND tỉnh, quá trình thực hiện rất là bất tiện; kiến nghị UBND xem xét gộp 02 thủ tục hành chính thành 01 thủ tục hành chính: đưa ra khỏi danh sách người có uy tín và công nhận người có uy tín bổ sung, thay thế.

Trên đây là nội dung đánh giá kết quả thực hiện chính sách; thực trạng công tác cung cấp thông tin cho người có uy tín; công tác phát huy vai trò của người có uy tín trong tuyên truyền, vận động thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước ở vùng đồng bào DTTS, Ban Dân tộc báo cáo trước hội thảo, cảm ơn quý vị đã chú ý lắng nghe.

Xin trân trọng cảm ơn!

Nơi nhận:

- Vụ DTTS (Ủy ban Dân tộc);
- Lãnh đạo Ban;
- Các phòng thuộc Ban;
- Lưu: VT, Thời.

**KT. TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN**

Nguyễn Thế Nhân